

กฎหมายการลงทุนของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว : กรณีศึกษา
การส่งเสริมการลงทุนทางตรง

นาย พรหมา อินทะนาม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-9753-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE INVESTMENT LAW OF THE LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC : THE
PROMOTION OF DIRECT INVESTMENT

Mr. Phomma Inthanam

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-9753-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

กฎหมายการลงทุนของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว: กรณีศึกษาการส่งเสริมการลงทุนทางตรง

โดย

นาย พรหมา อินทะนาม

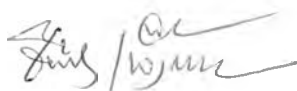
สาขาวิชา

นิติศาสตร์

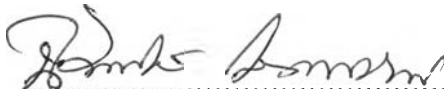
อาจารย์ที่ปรึกษา

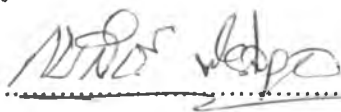
อาจารย์ ดร. กมลินทร์ พิณีภูวดล

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

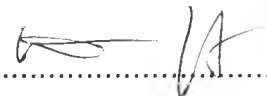

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉันทิชย์ ไส่ติพันธ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. กมลินทร์ พิณีภูวดล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ โกศล ฉันทิกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิศวาท สุคนธ์พันธุ์)

พจนานุกรม : กฎหมายการลงทุนของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว: กรณีศึกษา
การส่งเสริมการลงทุนทางตรง. (The Investment Law of The Lao People's Democratic
Republic: The Promotion of Direct Investment)

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. กมลินทร์ พินิจภูวดล, 196 หน้า. ISBN 974-17-9753-2

สปป.ลาวก็เหมือนประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ที่ต้องการพัฒนาตนเองและยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของ
ประชาชนให้ทันสมัยขึ้น ดังนั้นการลงทุนก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ประเทศบรรลุถึงจุดประสงค์ดังกล่าวได้
การลงทุนในลาวได้เริ่มขึ้นในปี ค.ศ. 1986 ซึ่งเป็นปีที่รัฐบาลลาวได้ประกาศใช้นโยบายเปิดประเทศ

เพื่อรองรับนโยบายดังกล่าว รัฐบาลลาวได้มีการปรับแก้กฎหมายเก่าและร่างกฎหมายใหม่ กฎหมายที่
ประกาศใช้ใหม่ ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและการคุ้มครองการลงทุนจากต่างประเทศใน สปป.ลาว
ฉบับเลขที่ 01/94 ลงวันที่ 14-3-94 และ กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนภายในสปป.ลาว ฉบับเลขที่
03/95 ลงวันที่ 14-10-95

สำหรับการลงทุนในลาวนั้น ผู้ลงทุนต่างประเทศสามารถลงทุนได้ในสองรูปแบบคือ วิสาหกิจผสม
ระหว่างผู้ลงทุนภายในประเทศกับผู้ลงทุนต่างประเทศ หรือ วิสาหกิจต่างประเทศลงทุนแต่ฝ่ายเดียว 100% ผู้ลง
ทุนต่างประเทศสามารถที่จะลงทุนได้ในทุกแขนงการไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ยก
เว้นกิจการที่ปิด และอาชีพที่สงวนไว้ให้พลเมืองลาว ทุกกิจการลงทุนจะได้รับหลักประกันจากรัฐบาล สปป.ลาว
หลักประกันดังกล่าวได้แก่ หลักประกันในการโอนและส่งออกซึ่งเงินตราต่างประเทศโดยเอกชนผู้ลงทุน หลัก
ประกันจากการโอนหรือยึดกิจการและทรัพย์สินของผู้ลงทุนไปเป็นของรัฐ และหลักประกันที่รัฐจะอนุญาตให้ส่ง
ออกได้เสมอซึ่งผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตของผู้ได้รับการส่งเสริม นอกจากนั้นแล้ว ผู้ลงทุนยังจะได้รับสิทธิและ
ประโยชน์ต่างๆ ในรูปของภาษีอากร และไม่เกี่ยวกับภาษีอากร และกิจการลงทุนอาจถูกสั่งงดหรือยกเลิกได้ใน
กรณีที่คณะกรรมการคุ้มครองการลงทุนมีคำเตือนหลายครั้ง แต่ผู้ลงทุนไม่ปฏิบัติตาม หรือในกรณีที่ผู้ลงทุน
ละเมิดกฎหมายของ สปป.ลาว อย่างรุนแรง

เมื่อมีข้อพิพาทที่เกิดจากการลงทุน ข้อพิพาทดังกล่าวต้องถูกระงับโดยกระบวนการระงับข้อพิพาทภายใน
ประเทศ หรือ โดยกระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ กระบวนการระงับข้อพิพาทภายในประเทศ อาจ
ประกอบด้วย การเจรจา การไกล่เกลี่ย การประนีประนอม การอนุญาโตตุลาการ และในทางศาลของ สปป.ลาว ส่วน
กระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศนั้น ประกอบด้วย ศูนย์ระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ

สำหรับการให้สิ่งจูงใจต่างๆ จะต้องให้เท่าที่จำเป็นจริงๆ เท่านั้น และ ถึงแม้ว่าการลงทุนจะมีส่วนช่วย
พัฒนาประเทศได้ แต่ก็ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับวิธีการพัฒนาอื่นๆ ด้วย ซึ่งสิ่งที่เห็นว่ามีค่ามากกว่า
วิธีการพัฒนาเหล่านั้น ก็คือ ความซื่อสัตย์ อดทน และ เป็นเจ้าตนเองของคนลาวทั้งชาติ

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา.....2545.....

428 60922 34 MAJOR LAW

KEYWORD: LAO INVESTMENT LAW / DIRECT INVESTMENT

PHOMMA INTHANAM: THE INVESTMENT LAW OF THE LAO PEOPLE'S
DEMOCRATIC REPUBLIC : THE PROMOTION OF DIRECT INVESTMENT.

THESIS ADVISOR: KAMALINNE PINITPUVADOL, Ph.D. 196 PP.

ISBN 974-17-9753-2

The Lao P.D.R. as same as the another developing countries is going to develop itself and to enhance the living standard of its people, so that the investment is a way to get this purpose. In Laos, investments began in year 1986 when The Lao Government promulgated the open door policy. According to the new policy, the Lao Government adjusted the old laws and drafted some new laws. The most important new laws are The Law on the Promotion and Management of Foreign Investment in Lao PDR, Law No.01/94,on14-3-94 and The Law on the Promotion of Domestic Investment, Law No.03/95,on14-10-95.

For investment in Laos, the foreign investors shall invest in two forms. They are joint ventures between domestic investors and foreign investors or wholly foreign owned enterprises. Foreign investors can invest in all sectors of economy and sociality of the country except activities prohibited to foreign investment and activities reserved for Lao citizen only. All investments are guaranteed by the Lao Government , these guarantees are the guarantee for free remittance of foreign currencies by foreign investors, guarantee for non-nationalization of investor's enterprises or investor's properties to state's properties and the guarantee for usual permission of export of goods that are produced by investors. Moreover, the investors may be granted special rights and benefits in form of tax and non-tax. However, investment projects may be suspended or revoked after when there are many warnings which have been sent by investment management board, but the investors don't act in accordance with such settlement warnings or in case of material violation of Lao laws.

When there is any dispute which is arising from investment, this dispute shall be solved by domestic or international processes . The domestic process includes negotiation, conciliation, mediation, arbitration and Lao court decisions and the international process includes the international centers for disputes settlement.

The incentives should be given under necessary conditions only. Though, the investment can help to develop the country in accordance with using another development methods else, but the things that are more important than these development methods are the diligence, smartness and independence of the Lao people.

Field of study.....Laws.....
Academic Year...2002.....

Student's Signature.....
Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร. กมลินทร์ พินิจภูวดล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยให้คำปรึกษาและคำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัย ขอขอบพระคุณ ผศ. ดร. ฉันทิชย์ โสทธิพันธุ์ ที่ให้ความกรุณาเป็นประธานกรรมการสอบ และ ขอขอบพระคุณ อาจารย์ สมพงษ์ วนาภา อาจารย์ โกศล ฉันทิกุล และ ผศ. ดร. พิศวาท

สุคนธ์พันธุ์ ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบ พร้อมทั้งให้ข้อมูลและคำแนะนำในการทำวิจัย

อนึ่ง ผู้เขียนใคร่ขอขอบพระคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ในคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและเจ้าหน้าที่ในสำนักงานคุ้มครองการลงทุนแห่งสปป.ลาวและกรมส่งเสริมสำนักงานกฤษฎีกาของลาว ในการบริการและความช่วยเหลือทางเอกสาร หนังสือและตำราต่าง ๆ

ท้ายที่สุด ขอขอบพระคุณครอบครัวและญาติมิตรทุกคนที่ให้กำลังใจตลอดเวลาที่ทำการศึกษาในประเทศไทย

จึงขอขอบพระคุณทุกท่าน ณ โอกาสนี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
คำอธิบายคำย่อ.....	ฏ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 วิธีการวิจัยและขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.4 สมมุติฐานของการวิจัย.....	5
1.5 ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้จากการวิจัย.....	5
1.6 นิยามคำต่าง ๆ.....	6
บทที่ 2 สภาพทางเศรษฐกิจและกฎหมายลงทุนในลาว.....	9
2.1 การพัฒนาเศรษฐกิจนับตั้งแต่ยุคอาณานิคมของฝรั่งเศสถึงปี 2000.....	9
2.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของลาว นับตั้งแต่ปี 2001-2020.....	14
2.3 วิวัฒนาการของกฎหมายลงทุน.....	19
บทที่ 3 ข้อสังเกตเกี่ยวกับกฎหมายลงทุนในลาว.....	22
3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในลาว.....	22
3.2 กิจการลงทุนในลาว.....	27
3.3 รูปแบบการลงทุนในลาว.....	33
3.4 หลักเกณฑ์ในการร่วมลงทุนของนักลงทุน.....	40
3.5 การบริการงานส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน.....	45
3.5.1 องค์กรส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน.....	45
3.5.1.1 คณะกรรมการคุ้มครองการลงทุนต่างประเทศ.....	45
3.5.1.2 คณะกรรมการคุ้มครองการลงทุนภายใน สปป.ลาว.....	50
3.5.2 ขั้นตอนการยื่นคำร้องขอและการพิจารณาอนุมัติการลงทุน.....	54
3.6 การแบ่งชั้นคุ้มครองและตรวจตราโครงการลงทุน.....	67

3.7 การงดหรือยกเลิกกิจการลงทุน.....	71
บทที่ 4 สิทธิและประโยชน์ของผู้ลงทุนในลาว.....	77
4.1 สิทธิและประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากร.....	77
4.1.1 สิทธิและประโยชน์เกี่ยวกับอากรกำไรและอากรรายได้.....	77
4.1.2 สิทธิและประโยชน์เกี่ยวกับภาษี.....	86
4.1.3 สิทธิและประโยชน์พิเศษ.....	92
4.1.3.1 สิทธิและประโยชน์สำหรับกิจการที่ตั้งอยู่ในเขตส่งเสริม เศรษฐกิจพิเศษ.....	92
4.1.3.2 สิทธิและประโยชน์พิเศษสำหรับการผลิตเพื่อ การส่งออก.....	97
4.2 สิทธิและประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร.....	102
4.2.1 สิทธิและประโยชน์เกี่ยวกับการเข้าออกเมือง และการทำงานใน สปป. ลาว.....	102
4.2.2 สิทธิและประโยชน์เกี่ยวกับการใช้ที่ดินในลาว.....	106
บทที่ 5 การให้หลักประกันจากรัฐบาลแห่ง สปป.ลาว.....	113
5.1 ความน่า.....	113
5.2 หลักประกันที่รัฐจะไม่โอนกิจการของผู้ลงทุนมาเป็นของรัฐ.....	113
5.3 หลักประกันในการโอนและส่งออกซึ่งเงินตราของผู้ลงทุน.....	119
5.4 หลักประกันที่รัฐจะอนุญาตให้ส่งออกได้เสมอ ซึ่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตผล ของผู้ได้รับการส่งเสริม.....	127
5.5 การระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับการลงทุนในลาว.....	128
5.5.1 ความน่า.....	128
5.5.2 การระงับข้อพิพาทโดยกระบวนการภายใน สปป.ลาว.....	128
5.5.2.1 การระงับข้อพิพาทโดยการปรึกษาหารือ หรือ การเจรจา.....	129
5.5.2.2 การระงับข้อพิพาทโดยการประนอม.....	130
5.5.2.3 การระงับข้อพิพาทโดยสำนักงานแก้ไขข้อขัดแย้งทางด้าน เศรษฐกิจ.....	131
5.5.2.3.1 การไกล่เกลี่ย.....	131
5.5.2.3.2 การตัดสิน.....	133
5.5.2.4 การระงับข้อพิพาทโดยศาลประชาชน.....	136

5.5.3 การระงับข้อพิพาทโดยกระบวนการระหว่างประเทศ.....	141
5.6 สรุปล และ เสนอแนะ.....	149
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	153
รายการอ้างอิง.....	159
ภาคผนวก.....	163
ภาคผนวก ก List: Report on foreign investment in Lao P.D.R. summary by country (7-12-1988 - 23-5-2001).....	164
ภาคผนวก ข Report on foreign investment in Lao P.D.R. summary by sector (from 7 December 1988 to 23 November 2001).....	166
ภาคผนวก ค List: Activities closed to foreign investment.....	167
ภาคผนวก ฅ List: Activities open for foreign investment with some restrictions.....	169
ภาคผนวก ง List: Activities promoted for foreign investment.....	178
ภาคผนวก จ บัญชีอาชีพที่สงวนไว้ให้พลเมืองลาว(มาตรา 8 ของดำรัสฯ เลขที่ 46/นย).....	183
ภาคผนวก ฉ การลงทุนของต่างชาติในสาขาต่างๆที่ได้รับอนุมัติ (นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1988-1996).....	186
ภาคผนวก ช การลงทุนจากต่างชาติในสาขาต่างๆที่ได้รับอนุมัติ (นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1988-1997).....	187
ภาคผนวก ซ การลงทุนจากต่างประเทศแยกตามสาขา.....	188
ภาคผนวก ฌ List: Yearly report by country.....	189
ภาคผนวก ญ List: Yearly report by sector.....	191
ภาคผนวก ฎ การลงทุนของต่างประเทศในลาวแยกตามรูปแบบ (เดือนกันยายน 1988-เดือนมีนาคม 1991).....	192
ภาคผนวก ฏ ใบอนุญาตลงทุนต่างประเทศ.....	193
ภาคผนวก ฐ ใบรับรองการนำเงินทุนจากต่างประเทศเพื่อดำเนินธุรกิจอยู่ สปป.ลาว.....	194
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	195

สารบัญตาราง

ญ

ตาราง

หน้า

- 3.1 สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนที่สปป.ลาวได้ลงนามกับประเทศ
ต่างๆ.....25
- 3.2 แผนงานและการบริการที่เปิดให้มีการร่วมมือหรือลงทุนในกรอบของอาเซียน.....29
- 3.3 Joint venture banks and foreign banks operating in Lao P.D.R.....45

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิ 3.1 Banking system in Lao P.D.R.....	44
แผนภูมิ 3.2 Investment application process in Lao P.D.R.....	65
แผนภูมิ 3.3 ขั้นตอนการยื่นคำร้องขอลงทุนสำหรับโครงการขนาดใหญ่ (มูลค่าการลงทุนมากกว่าห้าล้านเหรียญสหรัฐ).....	66

คำอธิบายคำย่อ

หน้า

1. คำว่า "สำนักงานตัวแทน" มีความหมายตรงกับคำว่า "ห้องการผู้ต่างชาติ" ในภาษาลาว.....34
2. คำว่า "สำนักงานคุ้มครองการลงทุนต่างประเทศ" ในภาษาลาวเรียกว่า "ห้องการคุ้มครองการลงทุนต่างประเทศ".....46
3. คำว่า "สำนักงานส่งเสริมการลงทุนภายในสปป.ลาว" ในภาษาลาวเรียกว่า "ห้องการส่งเสริมการลงทุนภายในสปป.ลาว".....51
4. คำว่า "หน่วยงานประจำการ" ในภาษาลาวเรียกว่า "ห้องการประจำการชั้นท้องถิ่น".....52
5. คำว่า "สำนักงานแก้ไขข้อขัดแย้งทางด้านเศรษฐกิจ" มีความหมายในภาษาไทยว่า "สำนักงานอนุญาโตตุลาการ".....128